

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1909. szeptember 30.

219. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HÍRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 8 hasábos betű sorja 40 fillér.

Egy szociális reformmunka.

Egy nagyjelentőségű s ugy gazdasági, mint szociális szempontból messze kiható törvénytervezetet tesz legközelebb közzé az igazságügyminiszter, melybe alkalmunk volt már betekinteni, a csődön kívül köthető kényszer-egyezségről, melyet dr. Schreyer Jakab budapesti ügyvéd, a budapesti ügyvédi karnak egyik díszes s kereskedelmi és magánjogi kodifikációnk egyik legkiválóbb munkása készített.

A hetvenes és nyolcvanas évek kodifikációs munkálatai ma már egymásután reformra szorulnak. Nemcsak azért, mert az életviszonyaink változtak, melyeknek ma már szűk az a keret, melyet huszonöt-harminc évvel ezelőtt hozott törvényeink nekik szántak, hanem azért is, és főleg azért, mert az egész gazdasági és egész szociális felfogásunk megváltozott s mert az a strictum jus, amely egykor a fő garanciája lehetett fejlődő állami, gazdasági és társadalmi életünknek, ma már, három-négy évtized után sok esetben indoklatlan barbarizmus forrása lett. Mind hangsúlyosabb az óhaj az után, hogy méltányosabb, hogy úgy mondjuk humánusabb intézkedések kerüljenek törvénykönyveinkbe s hogy a vagyonbiztonság sérelme nélkül, ami különben nem volna illő kulturállamhoz, a vagyoni vonatkozású törvényes intézkedések minél enyhébben alkalmaztassanak s hogy az a vagyoni függés, amely egyrészt az adósságot a hitelezőjéhez, alkalmazottat a gazdájához, a tulajdonost az eltulajdonítóhoz köti, ne legyen olyan, mely a gyengébb felet teljesen kiszolgáltatja az erősebbnek.

Ennek a mélyen járó szociális gondolatnak eredménye volt egyrészt a gazdasági munkásokról szóló, azután a gazdaságokról szóló törvény, a büntető novella, a végrehajtási törvény reformja, az ipartörvény új tervezete, az államvasuti pragmatika, az uzoratorvény tervezete, a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztése s egy egész csomó más törvény és tervezet, amely mind a gyengébb fél védelmét célozza és az erősebb igazi sérelme nélkül.

Ebben a láncolatban joggal kér helyet a csődön kívül köthető kényszer-egyezség elöttünk fekvő tervezete is, mely hivatva van arra, hogy existenciákat mentsen meg a zülléstől és családokat a földönfutástól.

Első pillanatra a tervezet nagy reform horderejét laikus nem igen érti, mert alig van tisztában azzal, hogy mit jelent a csődön kívül köthető kényszer-egyezség. De a kérdés maga egyrészt nem oly nehéz, hogy vele mindenki ne foglalkozhassék, akit társadalmi intézményeink érdekelnek, másrészt pedig sokkal fontosabb, hogysem az intézmény iránt való érdeklődést fel ne kellene kelteni a legszélesebb körökben.

Régi magyar igazság az, hogy a legsoványabb egyezség is többet ér, mint a legsiro-

sabb per. Ez a gondolat vezette a magyar törvényhozást, mikor már tizenhat évvel ezelőtt, a sommás eljárás új kodifikálásánál az egyezségi eljárást oly széles alapon rendezte, mint azeelőtt a mi peres eljárásunkban ismeretlen volt, mert abból indult ki, hogy ha az adós és hitelező a maguk jogviszonyát egyezségileg tudják rendezni, ez anyagilag is előnyösebb mindkét félre, mintha egy hosszadalmas pert kell lefolytatniok, rövidebb eljárás, mintha a jogvita eldöntését bírói ítéletre kell bízniok s végül aránytalanul kevesebb költséggel jár a felekre.

Ez az egyezségi eljárás tizenhat év alatt annyira bevált, hogy a polgári perrendtartásról készült végleges reformjavaslat, mely már évek óta fekszik a képviselőház előtt — fájdalom elintézetlenül — az egyezségi eljárást a legszélesebb alapokra akarja fektetni.

Kétségtelen, hogy a fizetésképtelen adós van leginkább védelemre utalva, mert a hitelezőjével szemben a lehető legszegényebb. Ez az oka annak, hogy már a most érvényben levő, három évtizedes csőd-eljárásunk is felismerte az egyezségi eljárás fontosságát s meghonosította a kényszer-egyezség intézményét, mely szerint a csődbe jutott adós bizonyos esetekben kényszerítheti a hitelezőit arra, hogy vele a csőd-eljárás lefolytatása nélkül egyezséget kössenek.

Ez a mai csődbeli kényszer-egyezség azt a célt, amit a mai szociális és gazdasági felfogásunk szerint az egyezségtől várunk, ki nem elégítheti. Első sorban azért, mert feltételül köti ki, hogy az adós ellen csőd nyitassék. Hogy mit jelent a csőd, azt nem kell sokat magyarázni. Nemcsak a teljes anyagi romlást, de egész családok pusztulását, sok esetben a becstelenséget.

A hitelező kezében tehát a csőd-kérés olyan hathatós fegyver volt, amely ellen az adós nem védekezhetett még legjobb akarata mellett sem, noha tudta, hogy a polgári halállal egyenértékű az, ha ellene a csőd megnyitatik. A közjogaitól megfosztatik az, aki ellen csőd nyitatik, ha képviselő volt, elveszti mandátumát, ha választó volt elveszti választói jogosultságát.

Gyám nem lehetett, közfunkciókat nem teljesíthetett, a társadalmi pozíciójáról le kellett mondania, klubok, kaszinók, társaskörök kizárták tagjaik közül, elveszítette önrendelkezési jogát, s még saját személyében is a tömeg-gondnok kényének-kedvének volt kitéve, mert ennek engedélye nélkül még a várost sem hagyhatta el.

Szóval úgy védekezett ellene a társadalom, mint egy bélpoklos ellen, még akkor is, ha önhibáján kívül jutott csődbe s még akkor is, ha egyik hitelezője tisztán boszúból, lelketlenségéből, esetleg gázságból kergette csődbe, amint ez Fiumében is előfordult legutóbb egy magyar vaskereskedő céggel szemben. A csődbe jutottra és családjára a nyomor és a becstelenség

várt. Mert még ha utóbb, a csődnyitás után kényszeríthette is hitelezőit az egyezségre, a csőd gazdasági és szociális hátrányait már viselnie kellett.

Évtizedes agitáció kellett ahhoz, hogy végre a mi igazságügyminiszteriumunk is átlássa a csőd-törvény brutalitását s ha egyéb téren még nem is, de a csődjognak ezen a terén reformra határozta el magát. A külföldi nagy példák után végre nálunk is kísérlet történik arra, hogy a fizetésképtelen adós egyezségre kényszeríthesse a hitelezőit és pedig nem a csődnyitás után, hanem egyenesen a csőd elkerülése végett.

Eddig is voltak ilyen egyezségek, de azok magánaton történtek s azokban az adósok teljesen ki voltak szolgáltatva a hitelezőiknek. Ha egy hitelező megkötötte magát, akkor vagy egyáltalán megakadályozhatott minden egyezséget az adós és a többi hitelező közt is, vagy pedig ha neki tetszett, egyszerűen olyan feltételt szabhatott az adósnak, hogy ez még a csőd borzalma is inkább választotta, mint azt az egyezséget, mely anyagi helyzetén még rontott volna.

A jelen tervezet célja az, hogy ilyen csőd elötti egyezségre a hitelezők mindegyike kényszeríthető legyen, s hogy a csőd-eljárás megszűnjön a hitelező kezében zsaroló fegyver lenni az adós ellen. Méltányos. Nemcsak azért, mert ily módon az egyelőre fizetésképtelen adós is hasznos és kereső tagja marad gazdasági életünknek, hanem azért is, mert egész családok mentetnek meg az elzülléstől, az elnyomórodástól, az éhségtől, hisz az eddigi kenyérkereseti eszköz a kezükből erőszakkal ki nem vétetik.

Nem akarunk a részletkérdésekbe menni. A fő gondolat nagyszerűsége mellett, ezek ugyanis kisebb jelentőségűek. Dr. Schreyer Jakab, aki egyike legkiválóbb jogászai elménknek s mint a kereskedelmi csarnok főtitkára, a kereskedelmi és gazdasági élet követelményeivel is sokkal inkább tisztában van, hogysem ezek a most elhangzott részletkérdések a legszigorubb kritikát jogi és gazdasági szempontból ki ne állanák.

Mi csak a reformnak nagy szociális horderejét akartuk most hangsúlyozni s ezt megértetni a laikusokkal is. Nálunk nincs igen érzék az ilyen reformok iránt, rá akartunk mutatni arra, hogy ez a törvénytervezet, melynek összevissza 39 §-a van, generációk nyomorúságán van hivatva enyhíteni.

Ezt pedig nálunk még mindig csak kevés törvényről mondhatjuk el, ahol a törvények csak az adóterhek emelésére, a megélhetési viszonyok megnehezítésére szokták hozatni s ahol még csak gyenge kísérletek történtek arra, hogy a törvénykönyvünkbe belejusson az a csepp szociális olaj, mely nélkül igazi, modern törvényalkotást el sem volna szabad képzelni.

UJDONSÁGOK.

— **A kormányzó lemondása.** Nákó Sándor gróf kormányzó a függetlenségi párt tegnapi értekezletének megnyitása előtt hosszasan tanácskozott Wekerle Sándor miniszterelnökkel és Andrássy Gyula gróf belügyminiszterrel. A kormányzó végül átadta a miniszterelnöknek lemondási kérvényét s kérte, hogy azt a királyhoz terjessze fel.

— **Adakozunk a vasutasok árváinak!** Szeptember hó 30-án és október hó elsején országos vasutas árvanapok lesznek! A Vasutas Szövetség központi vezetősége országos árvaházat akar létesíteni a vasutasok árvái számára. E végből kormányengedéllyel a mondott két napon országos gyűlést rendez az ország minden városában, községében, vasuti telepén és állomásán. A gyűlést perselyekben fogják eszközölni a fiumei pályaudvar környékén is. Felszólítjuk a nagyközönséget, hogy ezen a két napon szeretettel karolja ezt a nemes eszmét és adományaival segítse elő a létrejvetelét.

Az ország minden városában bizottságokba sorakoznak a vasutasok, azoknak nemes lelkű nejei és leányai rangkülönbség nélkül. Fiumében is megalakult a vasutas árvanapi bizottság. A bizottságban *Moravék* Lipót forgalmi főnök és az összes szolgálati főnökök vesznek részt. A helybizottság elnökségére *Moravék* Lipót forgalmi főnök nejét kérték föl, aki azt a legnagyobb készséggel el is fogadta. Ezek után remélhetni, hogy a vasutas árvanap Fiumében fényes eredménnyel fog végződni, ami tekintettel a humánus célra, kívánatos is.

— **Hajza egy örült után.** A Belvedere Superiore lakó V. nevű uriember tegnap délután fürdés után a ház körül járkálva hiányos ruhában, furcsa viselkedésével magára vonta a közfigyelmet. Értesítették az esetről a mentőket, akik csakhamar a helyszínre jöttek és a furcsa viselkedésű embert a kórházba akarták szállítani ez azonban nem ment könnyen. Utközben ugyanis V. egy alkalmas pillanatban megszökött az öt kísérő mentőktől és a járőrök nem csekély meglepetésére futásnak eredt. A mentők utána vetették magukat s sikerült a szerencsétlen embert elérniök, akit azután a kórház megfigyelő osztályában helyeztek el.

Itt említjük meg, hogy V. már tegnapelőtt is rendkívül ideges magaviseletet tanusított. A Piazza Dante egyik kávéházában ugyanis helyet foglalt egy magasabb rangú állami tisztviselő asztalánál, akit közelebből nem is ismert s rögtön izgatott hangon panaszkodni kezdett, hogy egész éjjel nem tudott aludni, mert a bibliát kellett olvasnia. Csakhamar felugrott az asztal mellől s nyugtalanul járt-kelt a téren. Később ismét visszatért az említett tisztviselő asztalához s a virágáros leánytól vásárolt két margaréta virággal hadonászott.

— **Magyar közgazdasági érdekek Boszniában.** Az Országos Iparegyesület már régebben elhatározta, hogy Bosznia és Hercegovinával rendszeres gazdasági érintkezést tart fenn és iparosainkat állandóan figyelmezteti az új kapcsolattartományval való üzleti összeköttetéseink céltudatos és fokozatos fejlesztésére. Evégből kiküldte dr. Tonelli Sándor másodtitkár, aki többhetes tanulmányutjáról igen érdekes és terjedelmes jelentésben számolt be Bosznia és Hercegovina közgazdasági viszonyairól és újabb összeköttetések kiállításairól. E jelentést, mely külön kötetben is megjelent, az egyesület a hazai iparosság legszélesebb rétegeiben terjeszti. Ezenkívül az egyesület állandó szolgálatot szervez a magyar iparosságának ez ügyben való rendszeres tájékoztatására, felolvasó ciklust rendez, melyben Bosznia kiváló szakemberei vesznek részt, hogy hazai köreinket az ottani viszonyokról és netalán összeköttetésekre való kiállításokról tájékoztassa és ugyan e célból állandó összeköttetést tart fenn a boszniai és hercegovinai közgazdasági, főleg ipari és kereskedelmi egyesületekkel. Végül fölterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez, melyben arra kéri, hogy a fentemlített célokra a kormány részéről való állandó támogatására Bosznia és Hercegovina kereskedelmi központjain kereskedelmi attasékat alkalmazzon, akik a magyar királyi kereskedelmi muzeum kirendeltségeivel együtt a magyarországi kezdeményezéseknek irányt adjanak és azok hasznosítása érdekében rendszeresen közreműköd-

jenek. Egyidejűleg intézkedett az egyesület, hogy a Boszniában rendezendő magyar kiállítás és ebből kifolyólag a Szerajevóban létesítendő magyar mintaáruraktár ügye újból napirendre kerüljön és a megvalósítás felé tereltesenek, végre, hogy a magyar ipar érdekében nélkülözhetetlen forgalmi és közlekedési, valamint tarifális könnyebbségek iparáganként és általában esetről-esetre közelebbről megjelöltesenek.

— **Esti tanfolyamok.** A kereskedelmi és magántisztviselők egyesülete az idén is megnyitja esti tanfolyamait, amelyek október közepén kezdődnek. Tanfolyamot nyit a magyar, olasz, horvát, német, angol és francia nyelvekből, ezenkívül gyorsírási és vasuti tarifa tanfolyamot is létesít. A nyolc hónapig tartó tanfolyamokra a francia és angol nyelv tanításáért havi 6 korona és a többi tantárgyakért pedig havi 4 koronát kell fizetni. Az egyes tanfolyamokat csak akkor nyitja meg az egyesület, ha mindegyikre legalább nyolc résztvevő jelentkezik. A tandíj első része a beiratásnál fizetendő.

Ezen tanfolyamokkal egyidőben az egyesület nyolc hónapos kereskedelmi tanfolyamot nyit azok részére, akik nem látogattak kereskedelmi iskolát, hogy így a szükséges ismereteket elsajátíthassák. A tanítási nyelvet a résztvevők határozzák meg. A tanfolyamért 25 korona tandíjat szednek, melyből 15 korona a beiratáskor, 10 korona pedig 1910 január elsején fizetendő. A tanfolyamon legalább 12 résztvevőnek kell jelentkezni. Beiratkozni lehet az egyesület helyiségében délután 6-tól 8-ig. A beiratkozás határideje október 10.

— **Elhunyt garibaldista.** A kórházban tegnap meghalt egy Saisa János nevű öreg ember, aki öt évig harcolt Garibaldi zászlaja alatt. Személyes bátorságáért többször kitüntették.

— **Idegenek Lussinpiccolóban.** Lussinpiccoló fürdőhelyet a fürdőigazgatóság jelentése szerint augusztus 20-tól szeptember 9-ig 132 idegen látogatta meg. Január elsejétől szeptember 9-ikéig pedig 4242 fürdővendég tartózkodott Lussinpiccolóban.

— **Új szőnyeg bevásárlási forrás.** Felhívjuk a közönség figyelmét a Szekulesz-féle japán áruház új szőnyeg-osztályára (Via Alessandrina), amely régóta érzett szükséglet pótol városunkban. A közönség ezentúl megbízható forrásból és olcsón fedezheti szőnyegszükségletét és nincs többé kitéve az átutazó, többnyire selejtes árut tartó szőnyegkereskedők becsapásainak.

— **Kivándorlás.** Aradról jelentik: Az utóbbi időben Aradmegyéből feltűnően sokan vándoroltak ki. A hatóság rájött, hogy a külföldről tömegesen küldenek a megye községeibe utleveleket és hajójegyeket. Ma 60 hajójegyet foglalt le a hatóság és elkobozott. A vizsgálatot az ügynökök kipuhatolására megindították.

— **A tengerészeti hatóság gépésze.** Simsich Santo 41 éves scalnicai (Krajna) illetőségű gépész, aki a tengerészeti hatóságnál van alkalmazva, a cosalai rendőri kirendeltség feljelentése szerint részeg állapotban utcai botrányt csinált és az öt csendre intő rendőrrel gorbáskodott. A rendőrbíróság Simich gépészt egy napi elzárásra ítélte.

— **Megbüntetett élelmiszerkereskedő.** Dragonac Gyula gyümölcskereskedőt feljelentették a rendőrségen, hogy üzlete előtt a járdát áruival és ládáival elfoglalta s ezáltal a szabad közlekedést megakadályozta. A rendőrbíróság Dragonacot, minthogy rövid idővel ezelőtt tíz korona pénzbüntetéssel büntette meg hasonló vétségért, ma huszonöt korona pénzbüntetésre ítélte. A vásárbiztoság ezenkívül feljelentette Dragonacot, hogy a nuovo mercato Copertóban bérelt üzlethelyiségében hatvan kilogramm romlott szilvát akart elárusítani. A szilvát a vásárbiztoság részéről Derencin Leo vásárbiztos elkobozta, a rendőrbíróság pedig Dragonacot egészségügyi kihágásért harminc korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Meglopott mosónő.** Bebrich Antonia mosónő bejelentette a rendőrségen, hogy három aranygyűrűjét, míg dolgozott, a műhely egyik asztalfiókjából valaki ellopta. A kár mintegy 70–80 korona. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **A rendőrség a hazárd játékosok ellen.** Heimer Ignác 41 éves körmendi illetőségű, vasuti gépész, Pernic Emil 33 éves fiumei illetőségű kártyos, Marisic Henrik 26 éves bosznabródi illetőségű pincer tegnap a Caffé Risorgimentonban hazárdjátékot játszottak. A detektívek a kártyázókat meglepték s az asztalon talált tizenhat korona 70 fillért lefoglaltak nyilvánították. A rendőrség megindította ellenük az eljárást tiltott kártyajáték miatt.

— **Az iparosok érdekében.** Az iparhatóság feljelentette a rendőrségen Bertoli Alfréd 23 éves, trieszti illetőségű szobafestőt, mert iparendély nélkül önállóan dolgozott és egy alkalmazottat is szerződötett munkakönyv nélkül. A rendőrbíróság Bertolit az iparendély nélküli munkáért tíz, a munkakönyv nélküli alkalmazott szerződötetésért pedig negyven, összesen 50 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Meglopott kivándorló.** Rossin Ágoston 24 éves felgyői kivándorló tegnap bejelentette a kivándorlási palota rendőri kirendeltségének, hogy a zágrábi vonalon ismeretlen tettesek ellopták kétszáz koronát ismeretlen pénztárcáját, melyet kabátjának belső zsebében őrizett. A károsult azt hiszi, hogy a tolvajok alvás közben rabolták el tárcáját. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Megharapta a kutya.** Prossén Dorottya 12 éves, fiumei leányt tegnap a déli órákban a Corson megharapta egy kutya a bal combján. A kisleányt a mentők vették gondozásukba, a rendőrség pedig megállapította, hogy a kutya *Braisach* virágüzlet-tulajdonosé. A rendőrség meindította az eljárást.

— **Gyors- és gépiró tanfolyamok.** A fiumei gyorsírókör október elsején nyitja meg magyar, német, olasz és esetleg horvát gyorsírási tanfolyamait, egyúttal gépiró tanfolyamot is rendez különféle rendszerű írógépekkel. Az érdeklődőknek szívesen szolgál felvilágosítással a kör vezetősége az egyesület helyiségében (Via Sanità 2. szám) naponta este fél 7-től fél 8-ig. A tanfolyamokra ugyanott lehet beiratkozni.

— **A közönség figyelmébe ajánljuk ifj. Latcovich János jöhrü divatkereskedését** (Fiume Kossuth Lajos utca 2), ahol mindennemű úri és női divatarucikkek, fehérnemű, sétapálcák, ernyők, keztük stb. a legnagyobb választékban és igen jutányos áron kaphatók.

— **A kikötőből.** Szeptember 28. érkezett: „Kálmán király“ magyar gőzös Velencéből üresen; „Split“ osztrák gőzös Triesztből 30 tonna vegyes áruval.

Indult: „Széll Kálmán“ magyar gőzös Konstantinápolyba üresen; „Josephine“ osztrák gőzös Triesztbe üresen.

Távirat ◀▶ Telefon.

Justh és az alelnökök lemondása.

BUDAPEST, szept. 29. Justh Gyula, a két képviselőházi alelnök lemondásával kapcsolatban egy újságíró kérdésére elmondta, hogy a két alelnök lemondási nyilatkozatát a képviselőház legközelebbi ülésén be fogja jelenteni. A megüresedett két alelnöki állás betöltésére vonatkozólag kijelentette, hogy az kizárólag a parlament határozatától függ. A lemondás természetesen politikai okokból történt, majd így folytatta: A két alelnök lemondása semmi kihatással sem bír az elnöki méltóságomra. Én megyek a magam útján, mert engem a többség jelölt. Igaz ugyan, hogy a koalíció választott meg, de a függetlenségi párt jelölése alapján. A lemondásra tehát semmi okom sincs. A három alkotmánypárti jegyző is beadta nálam a lemondását s a jegyzők lemondása a politikai viszonyokra vezethető vissza.

Wekerle bécsi utja.

BUDAPEST, szept. 29. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután Bécsbe utazott s holnap délelőtt kihallgatáson jelenik meg a királynál.

Kossuth kihallgatáson.

BUDAPEST, szept. 29. Bécsi távirat szerint Kossuth Ferencet, mint a többségi párt

vezérét, a király pénteken délelőtt fogja fogadni. Kossuth a kihallgatáson előterjesztést tesz a kibontakozásra vonatkozó tervezetéről.

Kossuth és Justh tanácskozása.

BUDAPEST, szept. 29. Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma délelőtt felkereste Kossuth Ferencet a kereskedelmügyi miniszteriumban s másfél óráig tanácskozott vele.

A kormányzó Wekerlénél.

BUDAPEST, szept. 29. Nákó Sándor gróf fiúmei kormányzó ma reggel Budapestre érkezett s még délelőtt felkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel fiúmei ügyekről hosszasan tárgyalt.

Thaly Kálmán temetése.

POZSONY, szept. 29. Thaly Kálmán országgyűlési képviselő holttestét ma a trencsén-megyei Zablatyról ideszállították s diszes ravatalra helyezték. Temetése holnap lesz. A képviselőház koszoruját Mérey Lajos országgyűlési képviselő fogja a ravatalra helyezni.

Gyulai Pál gyógyulása.

BUDAPEST, szept. 29. Gyulai Pál, a kiváló író, főrendiházi tagról azt irták a mai lapok, hogy betegsége rosszabbodott s már haldoklik. A család köréből vett értesülés szerint Gyulai a körülményekhez képest jól érzi magát s betegsége javulóban van.

A hadügyi költségvetés változatlan marad.

BÉCS, szept. 29. A bécsi „Fremdenblatt“ mai számában megcáfolja a lapoknak a hadügyi költségvetés csökkentésére vonatkozó híret s azt írja, hogy a költségvetést a magyar és osztrák kormány hozzájárulásával állították össze, a hadügyi költségvetés mérséklése tehát teljesen kizárt dolog.

Ikergyilkos anya.

ARAD, szept. 29. Az Arad közelében levő Somegyháza községben Surina Rozália ikreknek adott életet. Surina a két újszülöttet a kutba dobta, ahol megfulladtak. A gyermekgyilkos anyát letartóztatták.

Nemzetközi konferencia.

BERLIN, szept. 29. Pétervárról jelentik, hogy a krétai védőhatalmak konferenciát hívtak egybe a krétai kérdés megoldása céljából és az orosz külügyi kormány már hivatalosan bejelentette részvételét. A konferencia helye és ideje még nincs megállapítva.

Meggyilkolt mohamedánok.

KONSTANINÁPOLY, szept. 29. Kaneában a görögök meggyilkoltak néhány mohamedánt. A gyilkosságnak kétségtelenül politikaiak az okai. Retymnóban és Kaneában a mohamedánok közt olyan nagy a rémület, hogy igen sok család kivándorolt. A porta a védőhatalmak figyelmét felhívja erre az esetre és kéri fog sürgős intézkedéseket avégből, hogy Krétáról a mohamedánok sürgősen kivándoroljanak.

Az angol-német versengés megszüntetése.

LONDON, szept. 29. A „Daily Mail“ jelenti: Az angol kormány fejszólította a német admiralitást barátságos megegyezésre, amelynek értelmében a két állam hajógyárai, melyekben a hadihajókat építik, kölcsönösen nyitva állanak. Ez talán eloszlatná azt a csunya gyanút, hogy Anglia és Németország készülődik, és kölcsönösen mindent elkövetnek, hogy egymást tulszárnyalják.

Fölkelővezérből

miniszterelnök.

TEHERÁN, szept. 29. Sipahdard, a nacionalista fölkelők volt vezéré miniszterelnökké és Alaes Saltanet külügyminiszterré nevezték ki.

A spanyol alkotmány

helyreállítása.

MADRID, szept. 29. A minisztertanács elhatározta, hogy a király elé három dekrétumot terjeszt szentesítés végett, az alkotmányos garanciák felfüggesztésére vonatkozó dekrétum hatályon kívül helyezése, a corteznek október 15-ére való egybehívása, és a megyei tanácsok megválasztásának október 24-ére való elrendezése dolgában.

A spanyolok Afrikában.

MELILLA, szept. 29. Délelőtt 11 óra óta a Gurugu hegységben működő kabilfőnökök, közöttük a hírhedt Bhaldy házai lángokban állanak. A házakat a spanyolok oldalán küzdött mörök gyújtották fel, akik ily módon akartak bosszút állani, amiért a harkák az ő házaikat elpusztították.

„A Tengerpart“ előfizetési ára:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „
Egy óra 2 „

Egyes szám ára 6 fillér.

szekesztősége és kiadóhivatala.
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Kanyaró után

a legkomolyabb betegségeknek biztosan elejét veszi a SCOTT-féle EMULSIÓ. Az egészség gyors visszaszerzése meglepi mindazokat, a kik először tesznek kísérletet a

Scott-féle Emulsió-val.

A SCOTT-féle Emulsió csakis annak köszönhet nagy hírnevét, hogy összes alkotórészeiben fenntartja legnagyobb fokú tisztaságát.

Nagyon megfelelő az elkényeztetett inynek és a meggyengült emésztésnek. A Scott-féle Emulsió a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

SIKIC GYÖRGY KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE

Fiume, Kossuth Lajos utca 7.
(Szerb templom háza a Villanyos megálló helye.)

Használt és új iskolakönyvek előírás szerint.

Óriási választék iskolai füzetekben és iskolaszerekben. Mindennemű papíráruk és irodai szerek nagy raktára.

Olcsó árak.

étkezést

kap 5—6 uriember Via Clotilde traversale I. em. balra.

ifj. Latcovich János

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

Legolcsóbb női- és férfi divat-áruház. Mennyasszonyi kelen-gyék. Legfinomabb és legdivatosabb gallérok és kézelők, sétatálcák, nap- és esernyők, bőr- és cérnakeztyük. Női övekben nagy választék. Színes és fehér ingek óriási raktára.

Nyakkendők ingyen.

BAUER GRÜNWALD A magyarok OTTHONA
GRAND HOTEL D'ITALIE
VELENCÉ-BEN
Elsőrendű szálló. — Kitűnő konyha.

Kobelt és Vidákovics
Bristol kávéháza
ABBAZIA.
ESTÉNKÉNT
BARCZA JENŐ
kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett
Egyedüli magyar étterem.

Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

BULIAN H. ABBAZIA

(Palace Bellevue)

Legfinomabb ékszerárak párisi és bécsi mintára. Apart ujdonságok morettiben, korallokban és abbaziai emlékekben. Saját javítóműhely Olcsó árak.

Lederer penzió Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

VARIETÉ Hôtel Susak

== Ujból megnyilt! ==

Estéknként elsőrendű
művészi erők fellépte.

Rezdete 9 órakor. Belépti díj 1 K.

Bérbe adó a susáki oldalon egy gyönyörű szép fekvésű, egészséges, pormentes és erdővel körülövezett **kis birtok**, majdnem két hold szőlővel és gyümölcsösökkel, — két szép családi házzal és gazdasági épületekkel. A birtok igen alkalmas a tehenészet, sertés hizlalda és baromfi tenyésztés esetleg nyári mulató berendezésére. Az egész birtok évi bére 2400.— kor. Fele is kiadható esetleg hozzá társ elfogadtatik. Cim a kiadóhivatalban.

Bratovich G. N.

könyvkötészete átköltözött a Castello utca 9. számú Kucich-házba. Telefon sz. 766.
Minél számosabb megrendelésért esedezik továbbra is

Bratovich G. N.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Két nagy szoba

esetleg külön is a Corson villanynyal, gázzal, lépcsőházi bejáratnál butorozva vagy butor nélkül kiadó. Irodának is alkalmas. Bővebbet Központi Tejcarnok Via Ciotta.

MOHOVICH C. A.

FIUME Via Governo TRIEST Via Ponterosso 6

Alapított 1890-ben.

A látható irásu, világhírű

Underwood írógépek

vezérképviselete.

Modern irodaberendezések. - Amerikai butor.
Másoló készülékek. - Mappák. - Bélyegzők. -
Bádog- s email feliratok.

==== Mechanikai javító műhely. ====

Lido-Velence

Splendide szálló

Villa Principessa Giovanna

Tulajdonosok: FRATELLI CARRARO

Elsőrangú, újonnan épített szálló gyönyörű, csendes fekvésben, remek kilátással a lagunákra és Velencére. Nagy előcsarnok terrasszok, villanyvilágítás, lifi, központi fűtés, dohányzó, billiárd, olvasó- és hölgyterem. Külön lakásrészek fürdővel és toilette-helyiséggel. Tágas kert.

Penzió és külön megállapodások

==== családok részére igen mérsékelt áron.

Nagy étterem. -- Elsőrendű konyha és kiszolgálás.

==== Pilseni és müncheni sör. ====

Megnyilt!

Megnyilt!

Az újonnan átalakított
„Monte Verde“ vendégő

keihelyisége. Kötő kiszolgálás. Finom ételek és italok.
Naponta cigányzene.

A magyarok legkedveltebb szórakozó helye.

A vendéglős.

Modern

hálószobák és ebédlő divánok
eladók

Garami József

kárpitos mesternél CorsiaDeák 3.

GUSTINCICH JÁNOS

==== finomsütődéje

Fiume, Via Alessandrina I. sz.

készíti elsőrendű

tea-kétszersültet

luxus- és házikenyeret, Graham- és rozskenyeret. Ezenkívül elfogad sütsére kenyeret és süteményeket.

Nagy lisztraktár a legelső budapesti gőzmalmokból.

Házhoz szállítás! Telefon 853 sz.

Kétszersültet postai csomagban is szétküldetnek.

A BREKEL ANTAL-féle egyesült sörgyárak

részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 226.

Jeggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákból érkezik frissen a gyárból. — Ezen köztűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákból.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Kalsdorfi Sauerbrunn

ásványvíz. Nem feketíti meg a bort. Kapható az összes drógériakban, üszerüzletben és gyógyszerárakban.

Képviseelő és főraktáros

Ponzeccchi R. U. - Fiume

Vicolo Bottai, Piazza Ürményi 2.
Telefon 777.

SPIRID MARCETTA ORIENT

==== kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Előzékeny kiszolgálás.

Minden este Sarközy Elemér cigányzenekara hangversenyez.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” immár hatodik évfolyamban jelenik meg és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

➡ „A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár. ➡

Kiadóhivatal: Vico del' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.